

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **P. P.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 3. 2014, č. j. 909/DS/2014, sp. zn. 40293/2014/KUUK/Hyk, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 23. 6. 2015, č. j. 75 A 7/2014 – 34,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), kterým bylo ve výroku I. pro nezákonnost zrušeno jeho shora označené rozhodnutí a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Výrokem II. napadeného rozsudku krajský soud uložil stěžovateli nahradit žalobci náklady řízení ve výši 11 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku.

[2] Rozhodnutím stěžovatele ze dne 13. 3. 2014, č. j. 909/DS/2014, sp. zn. 40293/2014/KUUK/Hyk, bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Teplice ze dne 12. 11. 2013, č. j. MgMT/121823/2013 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se dopustil dne 16. 4. 2013 ve 14:30 hod. v Teplicích na ulici U Radnice, kde jako řidič motorového vozidla BMW, RZ X,

nerespektoval dopravní značku „IP 27a – Pěší zóna“ s dodatkovou tabulí „vjezd povolen pouze pro zásobování od 18:00 hod. do 10:00 hod.“, kterou je osazena tato ulice, a do této ulice vjel a zaparkoval tam uvedené vozidlo, čímž porušil § 4 písm. c) zákona o silničním provozu. Za spáchání uvedeného přestupku byla žalobci uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

I. Vymezení věci

[3] Krajský soud v napadeném rozsudku konstatoval, že pro posouzení důvodnosti žaloby je stěžejní ustanovení § 20 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), kde je uvedeno, že: *„Přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok; nelze jej též projednat, popřípadě uloženou sankci nebo její zbytek vykonat, vztahuje-li se na přestupek amnestie.“* Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004 - 39) vyplývá, že lhůta stanovená k projednání přestupku je prekluzivní, a že ve lhůtě jednoho roku od spáchání přestupku musí rozhodnutí o přestupku nabýt právní moci, jakož i to, že správní orgán musí k prekluzi přihlížet z úřední povinnosti, a není proto třeba, aby ji pachatel namítal. V této souvislosti je též nutno zmínit, že ustanovení § 76 odst. 1 písm. f) zákona o přestupcích normuje, že správní orgán řízení o přestupku zastaví, jestliže v něm zjistí, že odpovědnost za přestupek zanikla.

[4] Z předloženého správního spisu je zřejmé, že k přestupkovému jednání došlo dne 16. 4. 2013. Od následujícího dne počala běžet jednoletá prekluzivní lhůta k projednání přestupku, během níž mělo být rozhodnutí o přestupku nejen vyhotoveno a vydáno, nýbrž mělo být i doručeno žalobci, aby mohlo nabýt právní moci. Běh jednoleté prekluzivní lhůty v tomto případě skončil v souladu s ustanovením § 40 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), dne 16. 4. 2014. Nejpozději v tento den by tedy rozhodnutí o přestupku muselo být doručeno žalobci, resp. jeho zmocněnci, aby mohlo nabýt právní moci, čímž by se současně předešlo zániku odpovědnosti za přestupek, která v dané věci zanikla následující den, tj. dne 17. 4. 2014. Rozhodnutí, kterým byla žalobci uložena pokuta za spáchaný přestupek, mu však bylo prostřednictvím jeho zmocněnce doručeno až dne 22. 4. 2014, tj. několik dnů po marném uplynutí lhůty pro projednání přestupku, a tudíž v době, kdy již jeho odpovědnost za přestupek nepochybně zanikla.

[5] Právě uvedená skutečnost má pak nezbytně za následek, v čemž lze nesporně přisvědčit argumentaci žalobce, že za takové situace je zcela vyloučeno, aby rozhodnutí stěžovatele, potažmo správního orgánu I. stupně, mohlo vůbec nabýt právní moci. Marným uplynutím lhůty došlo k prekluzi práva státu na projednání přestupku ze dne 16. 4. 2013. Za daného skutkového stavu soud vyhodnotil postup stěžovatele jako nezákonný ve smyslu ustanovení § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jenž spočívá v nesprávném posouzení otázky hmotného práva v důsledku chybné aplikace ustanovení § 20 odst. 1 zákona o přestupcích. Jedná se o nezákonnost, k níž musí soud přihlížet z úřední povinnosti. Na uvedeném právním závěru nemůže nic změnit ani skutečnost, že dle stěžovatele je rozhodnutí správního orgánu I. stupně nevykonatelné.

pokračování

[6] Pro úplnost krajský soud dodal, že se žalobce mylí, pokud se domnívá, že stěžovatel nebyl oprávněn vydat žalobou napadené rozhodnutí. Bylo totiž naopak jeho zákonnou povinností o podaném odvolání řádně a včas rozhodnout a tedy i o něm vydat rozhodnutí. V okamžiku vydání tohoto rozhodnutí totiž nebyly jakkoliv splněny procesní podmínky pro zastavení řízení o přestupku, neboť rozhodnutí stěžovatele bylo vypraveno dne 24. 3. 2014, tj. ještě v dostatečné době před zánikem odpovědnosti za přestupek. Samotná skutečnost, že stěžovatel následně při doručování svého rozhodnutí pochybil, když rozhodnutí nejdříve doručoval na nesprávnou adresu zmocněnce žalobce, a teprve až poté na adresu, kterou zmocněnec žalobce označil jako doručovací, což pak ve svém důsledku vedlo k zániku odpovědnosti žalobce za přestupek, není způsobilá cokoli změnit na závěru, že stěžovatel do této doby postupoval zcela v intencích správního řádu a zákona o přestupcích.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[7] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[8] Souhlasí s krajským soudem, že žalobou napadené rozhodnutí bylo žalobci prostřednictvím jeho zmocněnce doručeno dne 22. 4. 2014 a k tomuto dni byla na napadeném rozhodnutí vyznačena i právní moc. Má však za to, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a že byly splněny obě podmínky pro nabytí právní moci rozhodnutí vyplývající z § 73 odst. 1 správního řádu. Rozhodnutí bylo totiž žalobci doručeno a nebylo proti němu možné podat odvolání. Stěžovatel ani nerozporuje, že odpovědnost za přestupek zanikla dne 17. 4. 2014.

[9] Žalobce byl po doručení napadeného rozhodnutí informován, že rozhodnutí je nevykonatelné a i přes vyznačení právní moci na tomto rozhodnutí, toto rozhodnutí nemohlo mít žádné účinky vůči žalobci. Byl jednoznačně srozuměn s tím, že v dané věci došlo k prekluzi. Samotné vyznačení právní moci na rozhodnutí žalovaného ještě samo o sobě nemůže způsobovat nezákonnost, nikdy nemůže být nadřazeno a prolomit tuto zákonnou skutečnost (uplynutí prekluzivní lhůty), k níž je třeba přihlížet z úřední povinnosti. Dle § 65 s. ř. s. je žalobně legitimován ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti (dále jen „rozhodnutí“). V takovém případě se může žalobou domáhat zrušení rozhodnutí. V daném případě ke zkrácení práv žalobce však nedošlo, ani dojít nemohlo, napadené rozhodnutí tak nemůže být pojímáno jako nezákonné. Žalobci bylo sděleno, že rozhodnutí je nevykonatelné, nemohla z něj být dovozována jakákoliv povinnost vůči žalobci.

[10] Dle názoru stěžovatele krajský soud posoudil věc v rozporu se zákonem, v napadeném rozsudku není ani dostatečným způsobem odůvodněno, z jakého důvodu bylo rozhodnutí žalovaného zrušeno a vráceno k novému projednání.

[11] Stěžovatel dále podotýká, že není zřejmé, jak měl v daném případě postupovat, když v době vydávání rozhodnutí odpovědnost za přestupek nezanikla. Napadené

rozhodnutí bylo vydáno ve lhůtě dle § 20 odst. 1 zákona o přestupcích, ale právní moci nabylo až po jejím uplynutí. Ministerstvo dopravy (stanovisko ze dne 28. 8. 2014, č. j. 609/2014-160-SPR/4) neudělilo souhlas se zrušením rozhodnutí žalovaného postupem podle § 153 správního řádu. Správní orgán se snažil činit všechny kroky ve prospěch žalobce, byl i při nejednoznačně daném výkladu řešení nastalé situace ochoten rozhodnutí zrušit. Je s podivem, pokud by byla dána možnost zrušení napadeného rozhodnutí správním soudem a žalovaný neměl jakoukoli možnost, jak se s napadeným rozhodnutím vypořádat např. postupem dle § 153 správního řádu či jiným zákonem připuštěným způsobem dle správního řádu.

[12] S odkazem na výše uvedené navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[13] Žalobce se ke kasační stížnosti ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a za stěžovatele jedná pověřená osoba ve smyslu ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[15] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že nesdílí názor stěžovatele, že napadený rozsudek není dostatečně odůvodněn. Napadený rozsudek je srozumitelným rozhodnutím, opřeným o dostatek relevantních důvodů. Je z něj zcela zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Napadené rozhodnutí žalovaného bylo krajským soudem zrušeno z toho důvodu, že bylo doručeno zmocněnci žalobce několik dnů po uplynutí lhůty pro projednání přestupku, tudíž v době, kdy odpovědnost za přestupek již zanikla (viz strana 4 napadeného rozsudku).

[16] Nejvyšší správní soud se neztotožnil s dílčím závěrem krajského soudu, že napadené rozhodnutí žalovaného, potažmo prvostupňové rozhodnutí, nenabylo právní moci. Lze přisvědčit argumentaci stěžovatele, že byly naplněny obě podmínky § 73 odst. 1 správního řádu, tj. napadené rozhodnutí bylo oznámeno (dne 22. 4. 2014 bylo doručeno zmocněnci žalobce) a nelze proti němu podat odvolání. Napadené rozhodnutí stěžovatele tedy dne 22. 4. 2014 nabylo právní moci a téhož dne nabylo právní moci i prvostupňové rozhodnutí. Dílčí pochybení krajského soudu v otázce právní moci napadeného rozhodnutí stěžovatele však nemělo žádný vliv na zákonnost napadeného rozsudku.

[17] Dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 30. 10. 2010, č. j. 7 As 61/2010 – 89) je ustanovení § 20 odst. 1 zákona o přestupcích („*Přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok; nelze jej též projednat, popřípadě uloženou sankci nebo její zbytek vykonat, vztahuje-li se na přestupek amnestie.*“) třeba vyložit tak, že „*přestupek musí být v zákonné lhůtě projednán pravomocně. Pokud totiž*

pokračování

právo správního orgánu projednat přestupek po uplynutí prekluzivní lhůty zaniká, je nutné, aby do této doby bylo rozhodnutí o přestupku perfektní, tzn. splňovalo všechny znaky zásadně nezměnitelného individuálního správního aktu. Není rozhodující, zda správní akt nabude právní moci marným uplynutím lhůty k odvolání, oznámením rozhodnutí o podaném odvolání či případně jiným zákonem stanoveným způsobem. Z procesního hlediska jde o konečný výsledek určitého postupu správního orgánu. Nelze připustit, aby rozhodnutí o přestupku nabylo právní moci až po uplynutí prekluzivní lhůty. Pod pojem „projednat“ je totiž třeba zahrnout i konečný výsledek postupu správního orgánu, tedy nabytí právní moci, s níž jsou spojeny významné právní následky. Teprve v okamžiku nabytí právní moci je rozhodnutí o přestupku úplné a neměnné“.

[18] V posuzované věci k přestupkovému jednání došlo dne 16. 4. 2013. Žalobou napadené rozhodnutí bylo zmocněnci žalobce doručeno až dne 22. 4. 2014 a tohoto dne nabylo i právní moci. Z uvedeného je nepochybné (a stěžovatel to ani nerozporuje), že k nabytí právní moci napadeného rozhodnutí došlo až po uplynutí prekluzivní lhůty pro projednání přestupku. Řízení před stěžovatelem je tedy zatíženo vadou, jež měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004 – 39).

[19] Nelze se ztotožnit s argumentací stěžovatele, že napadeným rozhodnutím nedošlo ke zkrácení práv žalobce (ve smyslu § 65 s. ř. s.), neboť je nevykonatelné a v důsledku toho nemá vůči žalobci žádné účinky.

[20] Podle § 65 s. ř. s. kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti (dále jen "rozhodnutí"), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.

[21] Žalobou napadené rozhodnutí nabylo právní moci dne 22. 4. 2014 a téhož dne nabylo právní moci i prvostupňové rozhodnutí (viz výše). Podle § 73 odst. 2, věty první, správního řádu je pravomocné rozhodnutí závazné pro účastníky a pro všechny správní orgány. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2006, č. j. 5 Afs 42/2004 – 61, je právní moc správního rozhodnutí „*taková jeho vlastnost, která činí výrok rozhodnutí o právu nebo povinnosti závazným a nezměnitelným a vytváří tak překážku bránící novému projednání věci. Pravomocné rozhodnutí je „odstranitelné“ pouze cestou mimořádných opravných prostředků či rozhodnutím soudu ve správním soudnictví k podané žalobě proti rozhodnutí správního orgánu.*“

[22] Nejvyšší správní soud konstatuje, že k zásahu do právní sféry žalobce ve smyslu § 65 s. ř. s. došlo v projednávané věci v okamžiku, kdy se stala rozhodnutí správních orgánů závaznými, tedy v okamžiku, kdy nastala jejich materiální právní moc (22. 4. 2014). K tomuto okamžiku bylo totiž závazně a nezměnitelně rozhodnuto o tom, že se žalobce dopustil přestupku a byla mu uložena povinnost zaplatit pokutu (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2004, č. j. 5 A 1/2001 – 56). To, zda je rozhodnutí správního orgánu vykonatelné (tj. zda lze uloženou pokutu exekučně vymoci), není ve věci nikterak relevantní (k vykonatelnosti rozhodnutí srov. rozsudek Nejvyššího správního

soudu ze dne 31. 8. 2012, č. j. 4 Ads 176/2011 – 129). I nevykonatelné (exekučně neproveditelné) rozhodnutí je totiž pro účastníky (a všechny správní orgány, popř. jiné osoby – viz § 73 odst. 2 správního řádu) závazné, čímž dochází k zásahu do jejich právní sféry.

IV. Závěr

[23] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje soud zpravidla bez jednání.

[24] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci žádné náklady nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. ledna 2016

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu